

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการใช้กำลังคนของประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ถ่ายทอด ความรู้ ส่งเสริมพัฒนาบุคคลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การศึกษาในระดับสูงสังคมมอบหมายให้สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านวิชาชีพ วิชาการ และตอบสนองความต้องการของสังคม ดังนั้นถ้าประเทศมีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ และประชากรได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงย่อมทำให้ประชากรของประเทศได้รับการพัฒนาอย่างมีศักยภาพ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และสติปัญญา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาตนเอง สังคม เศรษฐกิจ และประเทศต่อไป⁽¹⁾ จึงสอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) โดยจากมติของคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนปี 2540 กล่าวว่า ในด้านการพัฒนาประเทศยังคงรักษาจุดมุ่งหมาย และทิศทางการพัฒนาตามแบบเดิมที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกคนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่มากขึ้น โดยจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของคนและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยชี้ขาดในการแข่งขันกับต่างประเทศและเพื่อให้คนไทยและสังคมไทย สามารถยืนหยัดภายในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วบนพื้นฐานของตนเอง ในด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษา คณะรัฐมนตรีได้มีนโยบายพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ ได้พัฒนาความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อปรับเปลี่ยนสภาพให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยพัฒนาปรับเปลี่ยนระบบบริหารให้มีความคล่องตัวมากขึ้น แยกระบบบริหารจัดการออกจากระบบราชการ แต่อยู่ภายใต้การกำกับค่านโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยอนุมัติปรับเปลี่ยนรายละเอียดของโครงการจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสได้กู้ยืมเงินอย่างทั่วถึง และมีโอกาสกู้ยืมในจำนวนเงินมากขึ้น⁽²⁾ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษา และสถาบันการอุดมศึกษาที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถและศักยภาพในตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิชาการเทคโนโลยีใหม่ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนและผู้ปกครองเป็นอย่างมากมาเป็นเวลาช้านาน กำลังดำเนินการนำนโยบายดังกล่าวข้างต้นของคณะรัฐมนตรีมาปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษามีคุณภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสนับสนุนโครงการกองทุนกู้ยืมแก่นิสิตในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อให้ นิสิตศึกษาเล่าเรียนได้อย่างปราศจากความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย

จ่าย การที่นิสิตมีปัญหาขัดข้องเรื่องเงินใช้จ่ายในขณะที่ศึกษาจะทำให้นิสิตมีความคับข้องใจวิตกกังวลได้⁽³⁾ ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ มุ่งบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอดความรู้กับเสริมสร้าง คุณภาพให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัย เป็นผู้เทียบพร้อมด้วยสติปัญญา และมีความรู้ โดยเป็นความรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคม ส่วนคุณภาพที่ผู้เรียนพึงมี คือ ความรู้จักตนเอง ใฝ่รู้อยู่เสมอ คิคริเริ่มสร้าง สรรค์ รอบคอบ รับผิดชอบ เห็นการณ์ไกล มีศีลธรรมและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม⁽⁴⁾ ดังนั้นจึงเป็น สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม จากการที่สถาบันอุดมศึกษาเป็น สถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตเพื่อมุ่งรับใช้ตอบสนองความต้องการสังคมทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ดังนั้นวิธีการศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงมีความแตกต่างจากการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอาจารย์ ประจำชั้นคอยดูแลอย่างใกล้ชิด โดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นิสิตใหม่จะต้องเรียนรู้วิถีและระบบ การเรียนที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ ซึ่งนิสิตจะต้องรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเอง ต้องพึ่งตนเองและ เรียนรู้ในเรื่องการแบ่งเวลา เนื่องจากนิสิตต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเผชิญสิ่ง ต่างๆ ล้วนต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่ตนเองเผชิญ Rice และ Fitz Cerald⁽⁵⁾ ได้กล่าวถึงสภาพชีวิตภายในมหาวิทยาลัยตามทัศนคติของ Amstein และ Sullivan ว่า สภาพแวดล้อมใน มหาวิทยาลัยเปรียบเหมือนสถานการณ์ที่แปลกใหม่สำหรับนิสิต หมายถึง การที่สภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยมีลักษณะที่แตกต่างไปจากสถาบันการศึกษาเดิมที่นิสิตเคยเรียน ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นสิ่งที่ทำ ทายต่อความสามารถในการปรับตัว และจัดการแก้ไขปัญหของนิสิตซึ่งเป็นระยะที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอน ปลาย จึงคล้ายคลึงกับที่ Baker และ Siryk⁽⁶⁾ เคยกล่าวไว้ว่า การปรับตัวต่อมหาวิทยาลัยเป็นกระบวนการ หลากหลายมิติที่นิสิตต้องพัฒนาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะต่างๆ ทั้ง ระบบการเรียน บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ดังนั้นการที่นิสิตเริ่มเข้ามาเรียนใน มหาวิทยาลัย จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงของชีวิตอย่างหนึ่งที่นิสิตต้องปรับตัวเพื่อศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยได้ อย่างปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ต้องย้ายออกจากบ้านและครอบครัวที่เคย ใกล้เคียง มาอยู่ในหอพักเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ช่วงระยะเวลาที่เริ่มศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นช่วงที่มี การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในชีวิตอย่างหนึ่ง นิสิตต้องเผชิญต่อสิ่งต่างๆ นับตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์ กับเพื่อนใหม่ที่มีพื้นฐานทางด้านจิตใจและความประพฤติแตกต่างกัน การเรียนรู้หลักสูตรการเรียนการ สอนและสภาพแวดล้อมใหม่ในมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทำให้เกิดความเครียดทางด้านจิต ใจได้ Sher, Wood และ Gotham⁽⁷⁾ ได้รายงานถึงผลการสำรวจของ Dunkel-Schetter และ Lobel พบอัตรา ปัญหาทางด้านจิตใจในนิสิตนักศึกษาร้อยละ 70 ถึงร้อยละ 90 ปัญหาที่เกิดขึ้นมีผลทำให้นิสิตลาพักการ ศึกษาสูงถึงร้อยละ 50 และพบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 จะมีปัญหาทางด้านจิตใจสูงกว่านิสิตชั้นปีอื่นๆ⁽⁸⁾ สำหรับใน ประเทศไทย วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา⁽⁹⁾ ได้ศึกษาวิจัยถึงนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ระยะเวลาของการศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของนิสิตนักศึกษาเป็นระยะวิกฤตที่สำคัญที่มีผลต่อการศึกษาต่อไปอีก 3 ปีข้างหน้า ประสบการณ์ที่ผิดพลาดล้มเหลวที่นิสิตนักศึกษาประสบในชั้นปีที่ 1 อาจเป็นผลให้ไม่ สามารถศึกษาต่อจนสำเร็จได้ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา จึงพบว่า นิสิตนัก

ศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประสบปัญหาในการปรับตัวมากที่สุด เช่น คารณิ ประคองศิลป์⁽¹⁰⁾ ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นมี ปัญหาการปรับตัวแตกต่างกัน ชั้นปีที่สูงจะมีการปรับตัวที่ดีกว่า จึงได้มีผู้สนใจศึกษาสำรวจปัญหาการ ปรับตัวของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่1 ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ลักษณะ ดันตลึบิกร⁽¹¹⁾ ได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นของนักศึกษาชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 มากกว่า ร้อยละ60 มีปัญหาการคบเพื่อน ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเงิน และพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนมาก ถึงร้อยละ84 มีปัญหาความเครียดสูงร้อยละ14 ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาวดี เหล่าพูนสุข⁽¹²⁾ ที่ศึกษาปัญหา การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตชั้นปีที่1 ปีการศึกษา2538 ของมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตชั้นปีที่1 มีปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียนมากกว่าปัญหาอื่นๆ ส่วนชาติชาย หมั่นสมัค⁽¹³⁾ ได้ทำการสำรวจ ปัญหาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อปีการศึกษา2537 พบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวร้อยละ38 สุมาลี สุวรรณภักดี⁽¹⁴⁾ ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า นักศึกษามีความ สามารถของการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ77.2 จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบสภาพ ปัญหาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประชากรและวิธีการที่ศึกษา

สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังไม่มีผู้ศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 ใน ระยะแรกที่เริ่มเข้าศึกษามหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม สามารถพิจารณาปัญหาของนิสิตขณะที่ยังศึกษาอยู่ใน มหาวิทยาลัยได้จากอัตราการลาออกหรือลาพักการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีพิจารณาทางอ้อมอย่างหนึ่ง ดังที่ Gerdes และ Mallinckrodt ได้ศึกษาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า การปรับตัวทางด้าน อารมณ์และสังคม อาการซึมเศร้า และการใช้สารเสพติดสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราการลาออก ของนิสิต⁽⁸⁾⁽¹⁵⁾ ดังนั้นการลาออกจึงนำมาใช้พิจารณาถึงสภาพปัญหาของนิสิต แต่ต้องเป็นการลาออกเนื่อง จากปัญหาทางด้านจิตใจ มิใช่เป็นการลาออกเนื่องจากเหตุผลอื่นๆ เช่น การแต่งงานหรือลาออกเพื่อทำงาน วิธีพิจารณาปัญหาทางอ้อมอีกวิธีหนึ่ง คือ การพิจารณาข้อมูลสถิติของผู้ใช้บริการศูนย์ให้คำปรึกษาของ มหาวิทยาลัย Sher, Wood และ Gotham⁽⁷⁾ กล่าวว่า จากการรวบรวมข้อมูลสถิติศูนย์บริการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยในปี1994-1995 โดย Magoon พบว่า ร้อยละ9 เป็นนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ และร้อยละ14 เป็นนิสิตนักศึกษาจากวิทยาลัยเล็กๆ นอกจากนี้ยังได้รายงานการสำรวจข้อมูลสถิติโดย Baker และ Nidoff พบว่า มีนิสิตมาใช้บริการร้อยละ4 ถึง ร้อยละ10 นิสิตชั้นปีที่1 มาใช้บริการมากกว่าชั้น ปีที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ จากการสำรวจสถิติการลาออกของนิสิตระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา2539 มีจำนวน 154 คน และเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 172 คน ในปีการศึกษา2540 สาเหตุของการลาออก เนื่องจากต้องการสอบเข้าเรียนในคณะใหม่ มีผลการเรียนต่ำ และมีนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่1 ส่วนหนึ่งที่เข้ามาเรียนได้เพียง 2-3 สัปดาห์ ก็จะทำการลาออก⁽¹⁶⁾ นอกจากนี้พบว่า ในปี การศึกษา2541 มีนิสิตคณะต่างๆ มารับบริการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลจากหน่วยการปรึกษาและพัฒนา นิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 269 คน เป็นชาย 160 คน และหญิง 109 คน คิดเป็นจำนวนครั้งที่

มาขอรับบริการทั้งหมด 465 ครั้ง ปัญหาส่วนใหญ่ที่มาขอรับการปรึกษาคือ คือปัญหาการเรียน รongลงมา คือ โรคจิต และปัญหาสุขภาพหรือความผิดปกติทางร่างกายโดยไม่ทราบสาเหตุ ตามลำดับ ส่วนบริการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์พบว่ามึนิติตขอรับการปรึกษาด้วยปัญหาการเรียน ปัญหาการคบเพื่อนต่างเพศ และปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อน⁽¹⁷⁾ การที่นิติตมีปัญหาการปรับตัวย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและผลการเรียนได้ ทำให้นิติตเกิดความรู้สึกวิตกกังวล ด้บข้องใจ ชัดแย้งใจ จนรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้ และอาจเกิดภาวะซึมเศร้าได้ มีผลให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลง ทำให้ผลการเรียนต่ำ นิติตบางคนอาจพ้นสถานภาพการเป็นนิติตได้ เนื่องจากผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ หรือลาออกกลางคัน สภาวะเช่นนี้ทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษาได้ ดังที่เบ็ญญาภา สุทธิระพินทุ⁽¹⁸⁾ ได้ศึกษาสาเหตุการสูญเสียทางการศึกษา พบว่าการสูญเสียทางการศึกษาเกิดจากการที่นักศึกษาปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนไม่ได้ ขาดการวางแผนการเรียนที่ดี ไม่มีวิธีแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านการเรียนของตนเอง สภาวะดังกล่าวเป็นการสูญเสียกับเงินงบประมาณของประเทศจำนวนมาก โดยเฉพาะในปัจจุบัน รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการศึกษาและเพิ่มเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนนโยบายพัฒนาทางการศึกษาสูงกว่าในอดีต

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปรับตัวของนิติตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ว่าเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิติต ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะช่วยเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถาบันศึกษาซึ่งจะช่วยเหลือให้นิติตมีการปรับตัวที่ดีให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย มีสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมนิติตที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้นิติตประสบความสำเร็จในการศึกษา อันจะส่งผลให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

- คำถามหลัก : นิติตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในครึ่งเทอมแรกของการศึกษามีการปรับตัวดีมายน้อยอย่างไร โดยวัดจากคะแนนการปรับตัวที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม
- คำถามรอง : ปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิติตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542 ในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป : เพื่อศึกษาถึงการปรับตัว และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวและผลการเรียนเฉลี่ยเทอมแรก (GPAX) ของนิสิต

วัตถุประสงค์เฉพาะ :

1. เพื่อศึกษาถึงการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ในภาคการศึกษาแรก ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ในภาคการศึกษาแรก ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เพศ อายุ ภูมิถิ่นกำเนิด สภาพที่อยู่อาศัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนิสิต รายได้ต่อเดือนของครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวและผลการเรียนเทอมแรกของนิสิต

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาที่เรียน เพศ อายุ ภูมิถิ่นกำเนิด สภาพที่อยู่อาศัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของตนเอง รายได้ต่อเดือนของครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน
2. การปรับตัวมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเทอมแรกของนิสิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จากคณะต่างๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542
2. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ กลุ่มสาขาวิชา เพศ อายุ ภูมิถิ่นกำเนิด สภาพที่อยู่อาศัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนิสิต รายได้ต่อเดือนของครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร
  - 2.2 ตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของนิสิต ที่วัดได้จากแบบสอบถาม SACQ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

- การปรับตัวทางด้านการเรียน (Academic Adjustment)
- การปรับตัวทางด้านสังคม (Social Adjustment)
- การปรับตัวทางด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล (Personal-Emotional Adjustment)
- ความรู้สึกต่อสถานศึกษา (Institutional attachment)

และผลการเรียนเฉลี่ยภาคการศึกษาแรก (GPAX) ของนิสิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

การปรับตัว หมายถึง การที่นิสิตสามารถยอมรับ และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม โดยจะแสดงออกเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยและความต้องการของตนเอง เพื่อศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยได้อย่างปกติสุข ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการปรับตัวเป็น 4 ด้าน คือ

1. การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง การที่นิสิตมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความพยายามที่จะเรียนให้ผลการเรียนดี มีความมุ่งมั่นจะเรียนให้สำเร็จ และมีความพึงพอใจในสาขาวิชาที่เรียน สามารถควบคุมภาวะเครียดและกดดัน ความวิตกกังวล ในการสอบได้
2. การปรับตัวด้านสังคม หมายถึง การที่นิสิตมีสัมพันธภาพเข้ากับเพื่อนนิสิตและผู้อื่นได้ดี มีความสุขในการอยู่กับกลุ่มเพื่อนและรู้จักเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีภายในมหาวิทยาลัย
3. การปรับตัวด้านอารมณ์-ส่วนบุคคล หมายถึง การที่นิสิตยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถควบคุมความเครียด ความกดดันทางด้านจิตใจที่ได้รับ และมีชีวิตเป็นอยู่ที่มีความสุข
4. ความรู้สึกต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นิสิตมีความพึงพอใจและรู้สึกผูกพันต่อมหาวิทยาลัยที่เรียนอยู่ในปัจจุบัน

นิสิตระดับปริญญาตรี หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ทั้งชายและหญิง ในปีการศึกษา 2542 จากทุกคณะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการเรียนภาคการศึกษาแรก (GPAX) หมายถึง คะแนนผลการสอบของนิสิตในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้จึงไม่อาจใช้เป็นตัวแทนของประชากรนิสิตระดับปริญญาตรีสถาบันอื่นๆ ได้

ปัญหาด้านจริยธรรม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ไม่ได้มีการใส่สิ่งทดลองใดๆ แก่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา นอกจากนี้ก่อนการเก็บข้อมูลทุกครั้ง ผู้วิจัยได้ขออนุญาตและอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขั้นตอนของการเก็บข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่างก่อนทุกครั้ง รวมทั้งการเสนอข้อมูลก็มีได้เสนอข้อมูลส่วนบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงลักษณะการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน และสภาพแวดล้อมสังคม กิจกรรมนอกหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพนิสิต และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนานิสิต ให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุขและพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตทั้งหมด เป็นประโยชน์สำหรับงานด้านการให้คำปรึกษา และพัฒนานิสิตเพราะช่วยทำให้เข้าใจถึงความต้องการ และสภาพปัญหาของนิสิต
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ วางแผน ดำเนินงานส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของนิสิตในสถานศึกษาต่อไป
4. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตต่อสถานศึกษาในคราวต่อไป